

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 1. Quid sit possibile in vniuersum. Quid possibilitas Et quotuplex.

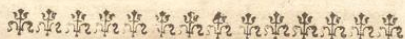
[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Propositio 15.

101 Veritatis propositionis disiunctivæ nihil obstat, quod omnia extrema disiuncti determinatè vera sint.

Hanc propositionem adiungo propter nonnullos, qui putarunt, ut propositio disiunctiva sit vera, vnum duntaxat extremum disiuncti debere esse verum determinatè, ut supra iam notatum est num. 146. quasi propositio disiunctiva determinatam reliquorum veritatem excludat. Decepti tamen sunt manifestè: quia hæc propositio disiunctiva: *Petrus, vel Ioannes, vel Paulus loquitur*, eundem prorsus habet sensum, iuxta mentem omnium, atque hæc: *aliquis horum trium hominum loquitur*. Hanc autem esse veram, quantumvis omnes tres loquantur, inde monstratur: quia si esset falsa, eius contradictoria esset vera, nempe: *nullus horum trium hominum loquitur*; fieretque ut omnibus tribus loquentibus, nullus eorum loqueretur, quod est chimericum. Tantumdemque de aliis quibusque disiunctivis venit dicendum.

102 Sufficiantque impræsentiarum propositiones, istæ, præter alias, quæ ex dictis iam in præcedentibus quæstionibus compingi possunt, & demonstrari.

DISPUTATIO II.

De possibilitate, impossibilitate, contingentia, & necessitate entium, seu rerum; atque aded obiectorum intellectus humani.

ALDE confert horum quatuor terminorum tractatio ad plene capiendam naturam obiectorum tum intellectus humani; tum etiam divini; necnon ad alia plura prænotanda tum huius Operis propria tum aliis communia.

QVÆSTIO I.

Quid sit possibile in universum; quid possibilitas; & quotuplex?

2 QVAMQUAM à potentia ad quemvis actum quodvis subiectum dicatur potens ad actum ipsum: à solâ tamen potentia ad actum existendi dicitur subiectum illam habens possibile, ut supra disputatione 8. quæst. 3. divisi. 1. notavimus. Itaque possibile dicitur univèrsè, quidquid potest existere; possibilitas autem potentia est ad existendum. Vnde patet primò, possibile sumptum formaliter, prout cadit sub hoc nomen, concretum quoddam esse nostro modo concipiendi coalescens ex subiecto, quod possibile dicitur, & ex actu primo, siue potentia ad existendum, quæ est possibilitas: Prout de ente sumptò pro potente existere supra disputatione 9. quæst. 1. dictum est. Secundò patet, con-

Pharus Scens. Tom. I.

creta possibile, & existens mutuo sibi correspondentia nequaquam habere posse subiecta re ipsa distincta; sed necessariò habere vnum, & idem. Nam potentia, & actus mutuo sibi correspondentes eiusdem omninò subiecti sunt, ut disputatione 8. quæst. 4. proposui. 3. monstratum est. Ex quo rursum apparet, quod existit, idem omninò fuisse antea possibile, & quod est possibile, idem omninò reddi existens, si ei existentia communicetur; proinde nequaquam esse extrema ex parte subiecti distincta possibile, & existens, quæ mutuo sibi correspondent. In quo D. D. omnes, ut certissimò, cui dentissimòque conveniunt.

Iam verò possibile univèrsè sumptum primò dividi potest in possibile cum sua existentia connexum; sicque propterea potens existere, ut nequeat non existere; & possibile non connexum cum sua existentia, atque aded ita potens existere, ut possit etiam non existere.

Secundò. Possibile cum sua existentia connexum, aliud est connexum metaphysicè, quod nullâ potentia potest non existere; qualis est Deus. Aliud connexum solum physicè, seu naturaliter, quod non potest non existere citra miraculum, potest tamen simpliciter, ut sunt effectus naturaliter inevitabiles; aliud connexum solum moraliter, quod nequit moraliter non existere, etsi queat metaphysicè, & physicè.

Tertiò. Possibile non connexum cum sua existentia; aliud est nunquam existens; quod pure possibile dicitur, seu possibile non existens; aliud est aliquando existens, quod possibile non pure, seu potius possibile existens potest vocari.

Quartò est dividendum possibile univèrsè sumptum, in possibile metaphysicè, possibile physicè, & possibile moraliter. Possibile metaphysicè dicimus, quod simpliciter est potens existere, etsi fortasse non sit potens naturaliter, aut moraliter. Possibile autem physicè, quod etiam naturaliter potest existere. Ex quo patet omne possibile moraliter etiam physicè, & metaphysicè possibile esse, & omne possibile physicè, etiam metaphysicè; sed non vice versa.

Quintò. Quodvis ex dictis possibilibus in proxime, & in remotè tale dividi potest. Possibilitas namque, utpote quadam potentia in proximam, & remotam dividenda venit; iuxta divisi. 6. potentia in genere traditam disputatione 8. quæstio 3. Videatur.

Sextò. Quodvis etiam ex dictis possibilibus in possibile absolute, & possibile ex suppositione est dividendum. Primum est, quod nullâ expectata conditione, atque aded absolute dicitur tale. Secundum, quod tale tantum est ex hypothesi, quod aliqua subsistat conditio. Conditio autem, aut potest esse impossibilis, quo casu possibile ex suppositione absolute erit impossibile in suo genere; aut potest esse possibilis, eaque vel necessaria, vel contingens. Quo casu possibile ex suppositione absolute etiam erit possibile.

His positis, quæ apud omnes sunt certa, quod in præsentis controuersit, est in quo consistat re ipsa possibile metaphysicè, quod absolute, & simpliciter tale est, præsertim, quod pure est possibile, aut saltem cum præcisione à sua absolute existentia indicatur possibile, seu, quod idem est; quæ fundamenta dentur ex parte rerum, ut verè dicantur possibilia, quæcumque simpliciter, & absolute possibilia dicantur independentè à sua absolute existentia; siue illa careant

re verâ; siue cum præcisione ab illâ considerentur. variae sunt Auctorum sententiae.

¹⁰ Prima sententia est, denominationem possibilis in creaturis formaliter sumi ab omnipotentia diuinâ, à quâ possunt produci, & à quâ proinde producibiles, seu quod recidit in idem, possibiles denominantur. Ita Petr. Hurr. *disp. 8. Metaph. sect. 1.* & alij Recentiores. Pro quibus stare videtur Valent. *1. p. disp. 1. de scient. pun. 7.* & citari solent Aureol. in *1. disp. 42. in 2. parte distinctionis art. 3.* & Guill. Borilong. *ibid. quest. 1.* An verò huiusmodi possibilitas (quam nullus aliorum Doctorum negat) adeo sit extrinseca rebus, & in sola Dei omnipotentia fundata, ut nihil omnino ex parte ipsarum rerum supponat, quo idoneum illâ omnipotentia obiectum euadant, quale apud plerumque est eas suapte conceptu contradictionem non implicare; huius sententiae patroni non satis declarant.

¹¹ Secunda sententia est Scoti in *1. dist. 43. quest. vnic. alijque in locis*, ubi primum statuit res pure possibiles ab aeterno esse quoddam habere (quod esse diminutum vocat) a scientia Dei, quâ cognoscuntur. In quo nihil docet Scotus reprehensione dignum, ut bene notant contra Thomistas quosdam Suar. *disp. 30. Met. sec. 15. num. 17. & disp. 31. sec. 2.* Vasquez *1. p. disp. 70. cap. 2. & disp. 104. cap. 3.* Theod. Smilin. *Tract. 3. disp. 1. 2. de intellectu diuino quest. 3.* & alij: quia tantum attribuit rebus ab aeterno esse obiectum, repositum, seu intentionale, quale dicitur habere quoduis obiectum in mente illud cognoscentis; deindeque censet ab eo statui, seu in eo statu obiectum habere res esse possibiles, sicut, & cetera habent praedicata sua essentialia. Quocirca sententia haec Scoti cum ea coincide- re censenda est, quae supra *disp. 10. quest. 1. num. 8.* dicebat, statum quiditatum rerum per cognitionem Dei concipientem illas constitui.

¹² Tertia sententia est Recentiorum, qui omnem rerum statum, praeterquam absolutam existentiam identificant cum Deo, prout supra vidimus *disp. 10. quest. 1. num. 7.* Hi enim non solum possibilitatem proximam, seu secundariam rerum oriundam ab omnipotentia diuina veluti à forma extrinsecam, sed etiam possibilitatem primariam, seu remotam, seu radicalem, quâ res, quatenus contradictionem non implicant, dicuntur possibiles, cum entitate Dei faciunt idem. Censent enim, hanc veritatem: *Petrus contradictionem non implicat siue: sine contradictionem existet casu, quo existat*, realiter esse idem cum Deo, prout declarauimus amplius loco citato.

¹³ Quarta sententia aliorum Recentiorum est asserentium, possibilitatem primariam creaturarum non consistere in aliquo positio aut cum ipsis, aut cum Deo identificato; sed in negatione identitatis earum cum chymera; quemadmodum, inquirunt, impossibilitas chymerae etiam consistit in negatione identitatis eius cum re possibili, quas negationes censent re verâ esse existentes ab aeterno absolute, atque necessariò. Quod etiam spectare videntur omnes, qui putant, non repugnantiam possibilem, & repugnantiam impossibilem non quid posituum re ipsâ esse; sed quid negatiuum.

¹⁴ Quinta sententia aliorum Recentiorum possibilitatem necessariam creature in disiuncto existentia, & non existentia defectibilis eius ponit; nimirum in hac veritate obiectiua, quâ necessaria est, & nequit conuenire chymera: *Vel existit creatura; vel eius carentia defectibilis.*

¹⁵ Sexta sententia est; cuiusvis rei possibilitatem pri-

mariam in veritate conditionatâ consistere, quâ verum est: *Si talis res existeret, sine contradictione existit.* Ita Ripalda *tom. 1. de ente supern. d. 32. sect. 1.* & latius in *manuscriptis Metaph. disp. 2. sect. 3.* Arriag. *disp. 2. Metaph. sect. 1.* Franc. Alfon. in *Physicâ disputatione 7. sect. 3.* & communiter Recentiores.

¹⁶ Septima sententia parum, aut nihil à precedente differens, eorum est, qui absolute pronuntiant, possibilitatem primariam creaturarum, ratione cuius obiectum idoneum euadunt omnipotentia Dei, antequam per illam factibiles concipiantur, in eo stare, quod tales creaturae de suo, seu considerata secundum se non implicent contradictionem. Ita expresse S. Th. *1. p. quest. 25. art. 3.* Molin. *ibid.* & alij Expositores communiter, quos longum esset recensere. Vasquez *disp. 104. cap. 4.* Heriz. *disp. 5. cap. 2.* Ruiz. *tom. de scient. disp. 15. sect. 6. num. 14.* & alij. Quod ipsum sentium circa omne dubium omnes Auctores relati à nobis supra *disp. 10. quest. 1. num. 10.* qui independenter ab existentia verum quoddam esse quiditatum attribunt rebus ab eis inditinctum, & necessarium, ratione cuius vere illis conueniunt omnia praedicata necessaria, e quorum numero est eas esse possibiles. Dixi autem, sententiam hanc parum, aut nihil à precedente differere: quia solum differunt, quatenus illa possibilitatem rebus intrinsecam in veritate ponit conditionatâ; hæc verò in absoluta. Quod discrimen ad rem parui momenti est; quandoquidem tales veritates, etsi formaliter sint distinctæ, æquivalentur censentur eadem ob mutam connexionem, quam habent, de quo plura dicta sunt supra dicta *disp. 10. quest. 1.* Conueniunt itaque utriusque sententia Auctores in hoc, quod res possibiles duas possibilitates habent: aham secundariam, & proximam, quæ in creaturis denominatio quædam est eis extrinseca; seu potius semiextrinseca desumpta ab omnipotentia diuina; aliam primariam, & radicalem, quæ rebus omnibus possibilibus intrinseca est, & adæquate identificata; nimirum eas tales esse, quæ contradictionem non implicant, aut absolute ex conceptu suo, aut ex hypothesi, quod existant.

Propositio 1.

¹⁷ Esse possibiles creaturas possibilitate primariâ, seu remotâ, seu radicali non est denominatio extrinseca illis proueniens ab omnipotentia diuina.

Hæc propositio contra primam sententiam est propositum numero 10. Probatur autem facile, & breuiter. Nam, vel denominatio possibilis proueniens extrinsece creaturæ ab omnipotentia diuina supponit, in ipsâ creatura aliquod esse verum seu quiditatum; seu existentielle conditionatum, non ferens secum contradictionem, ab ipsaque omnipotentia re ipsâ distinctum; vel nullum tale esse supponit; sed tota veritas obiectiua huius obiecti, *creatura est possibilis*, realiter est identificata cum omnipotentia diuina. Si dicatur secundum, sententia hæc in tertiam recideret, postmodum proposit. 3. abiiciendam. Si autem dicatur primum; dicimus cum communi, ab illo esse vero, immunique à contradictione, quod creatura habet de suo distinctum ab omnipotentia diuina, appellari eam possibilem possibilitate primariâ, seu radicali, seu remotâ; utpote, quæ ab huiusmodi suo esse euadit præ chymera impossibili obiectum idoneum omnipotentia Dei, antequam ullam ab omnipotentia ipsa extrinsecam

Disp. II. De possib. impossib. &c. Quæst. I. 271

secum denominationem sortitur. Non igitur per denominationem extrinsecam oriundam ab omnipotentia diuina primariam suam, & remotam possibilitatem sortitur. Quod erat probandum.

18 Itaque non negamus aliquam denominationem possibilem, siue factibilis accipere creaturam, partim extrinsecè ab omnipotentia diuina; dicimus tamen, hanc non esse primariam, & radicalem, seu remotam; sed secundariam, & proximam, aut certè propinquiorem actui, & supponentem aliam magis intrinsecam creaturæ; atque in ipsius essentia fundatam. Etenim, quemadmodum ad alios actus plures potentia solent dari; vna immediata, seu proxima, & alia remotiores, vt supra disputatione 8. quæst. 3. diuis. 6. statutum, & explicatum est. Ita ad actum existentiam in creatura potente existere, plures potentia, seu, quod est idem, plures possibilitates considerandæ veniunt.

19 Prima est ipsa essentia creaturæ, prout non ferens secum contradictionem, hoc enim ipso, prædictis aliis, discriminatur à chymera impossibili, atque adeò iure optimo possibilis dicitur possibilitate primaria, seu radicali. Censeo tamen, ab huiusmodi possibilitate primaria non euadere creaturam potentem absolute existere; sed tantum potentem existere quatenus est ex se. Hoc enim ipso, quod est ens ab alio, nequit intelligi absolute potens ab alio fieri; absoluta autem potens ab alio fieri nequit intelligi, nisi intelligatur saltem possibilis virtus, à qua faciendæ est. Vnde in denominatione potentis absolute fieri, atque adeò existere intrinsecè clauditur ex connotato, seu in obliquo omnipotentia Dei; quantumvis creatura potens fieri per connexionem sibi identificatam cum omnipotentia ipsa connexa sit. Cuius ratio est: quia si tali connexionem caterisque omnibus cum creaturâ peruenientibus, deficeret omnipotentia Dei, nequiquam diceretur creatura absolute potens existere, siue posse existere. Quâ eadem ratione supra disputatione 8. quæst. 5. propos. 5. dicebamus ad denominationem, quâ Deus dicitur absolute potens creaturam producere intrinsecè pertinere possibilitatem primariam, siue radicalem creaturæ; esto omnipotentia diuina cum tali possibilitate connexa sit, vt multi opinantur.

20 Ex quibus patet, post primariam denominationem possibilis quam habet creatura ab eo præcisè, quoddam est aliquid non ferens secum contradictionem, aliam habere semiextrinsecam, ex cuius fundamentis, vnum est omnipotentia diuina, seu virtus, quam Deus habet ad producendum omne non ferens secum contradictionem. Quæ quidem primò denominat creaturam semiextrinsecè possibilem, considerata ipsa, vt possibilis; secundò, considerata vt existens; tertîa, vt coniuncta cum decreto efficaci de productione creaturæ. Et hæc vltima est in creatura possibilitas, siue factibilis proxima, siue immediata actui; cum aliæ suo ordine sint remotiores. Tunc enim creatura est proximè potens fieri, atque adeò existere à Deo, quando proximè est potens illam efficere omnipotentia Dei; talis autem est, post sibi adiunctum dictum decretum.

21 Hæc dicta de creaturis prout absolute potentiis fieri à Deo: Quoniam verò pleræque earum insuper ab aliis creaturis, tanquam à causis secundis causabiles sunt; ab harum itidem potentiis causatiuis semiextrinsecè denominantur potentes causari atque adeò etiam possibiles, idque aut pos-

sibilitate proxima, quando tales causæ proximè sunt potentes causare illas, aut remotiori, iuxta gradum, in quo considerantur potentia, talium causarum.

Propositio 2.

Esse posibles creaturas possibilitate primaria, seu radicali non est denominatio extrinsecè illis proueniens à scientia Dei.

Hæc propositio, quæ secundæ sententiæ opponitur propositæ numero 11. eodem imprimis modo, ac præcedens probanda venit. Applicet ergo lector huic illius probationem; sumpto dumtaxat pro termino omnipotentia, termino scientia, ne actum agamus. Deinde etiam venit probanda omnibus iis, quibus ostendimus supra disp. 10. quæst. 1. prop. 3. statum quiditatum absolutum, conditionatumque existentialem, & necessarium rerum, ad quorum alterum, vel vtrumque pertinet earum possibilitas, neutiquam constitui intrinsecè per aliquam cognitionem Dei. Quæ etiam ad rem præsentem sunt applicanda.

Addo ne secundariam quidem aliquam denominationem possibilem sortiri creaturam à scientia Dei considerata seorsim: quia vt sic aliunde supponit illa in creatura omnem possibilitatem circa quam, vt circa obiectum cognoscendum veritatur. Dixi considerata seorsim: quia scientia diuina de creatura, quæ ad productionem eius concurret, aut potest concurrere, vt pertinet ad denominationem, qua Deus dicitur absolute potens producere creaturam, simul cum aliis comprincipiis intrantibus talem denominationem; ita etiam pertinet ad denominationem, qua creatura absolute dicitur potens produci à Deo, atque adeò absolute potens existere, iuxta doctrinam nuper expositam circa propos. 1.

Propositio 3.

Possibilitas primaria creaturarum non est identificata cum entitate Dei.

Hæc propositio contra tertiam sententiam est n. 12. propositam, abundèque refutatam supra disp. 10. q. 1. prop. 1. Recognoscantur dicta ibi. Quibus nihil opus est addere.

Propositio 4.

Possibilitas primaria creaturarum non stat in negatione identitatis earum cum chymera, sicut nec impossibilitas chymerarum in negatione identitatis earum cum creatura possibili; vti dicebant Auctores quartæ sententiæ propositæ numero 13.

Probatur primò. Nam, vt monstrauimus supra disp. 9. q. 3. nulla negatio rerum non existentium est quidpiam adhuc negatiuum existens; vt taleque positiue conceptibile, à Deo, sed penitus nihil. At possibilitas creaturarum est aliquid positiue conceptibile à Deo, vt constat: ergo possibilitas creaturarum in nulla negatione existente potest consistere. Tantumdemque subinde venit dicendum de impossibilitate chymerarum.

Secundò: quia esto aliarum rerum, tum possibilem, tum etiam impossibilem non existentium re vera existerent negationes, quæ quidpiam essent positiue in se conceptibile. At identitatis impossibile creaturæ, cum chymera, vera negatio non existeret, sicut neque aliorum huiusmodi identitatum

extremorum inter se distinctorum, ut satis constat ex dictis *disp.* 10. q. 4. Ergo in negatione existente talis identitatis nec possibilitas creaturæ, nec impossibilitas chymere potest consistere.

28 Tercio: quia etsi negatio identitatis creaturæ cum chymera esset aliquid re verâ, & necessariò existens, id utique supponeret creaturam, & chymeram esse extrema politivè, & verè inter se distincta ex suis cõceptibus quiditativis; alioquin non esset impossibilis earum identitas; & consequenter neque huius negatio necessaria. Ergo in ista veritate supposita, siue in essentiis eam fundantibus deberet poni primaria possibilitas creaturæ, & impossibilitas chymere; non in negatione identitatis ex iis essentiis pullulante.

29 Quarto; ut Petrus sit possibilis, non satis est, quod ille non sit idem cum vnâ, aut alterâ chymera; sed necesse est, ut cum nulla excogitabilem sit idem: si ergo sententia opposita vera esset, in infinitis negationibus existentibus infinitarum identitatum Petri cum infinitis chymereis solius Petri consisteret possibilitas. Quod ex se videtur absurdum.

Quintò. Negatio identitatis creaturæ cum chymera intrinsecè est necessaria, iuxta Adversarios; non enim denominatur talis ab alio quopiam. Ergo identitas, quam negat intrinsecè est impossibilis. Probatur consequentia. Primò: quia qualiter vnum ex contradictionis est necessarium, taliter alterum debet esse impossibile. Secundò: quia si dicta identitas à negatione alterius identitatis cum creaturâ euaderet impossibilis, idem de hac secundâ esset dicendum, & abiremus in infinitum: quod est absurdum. Tum de aggregato omnium pariter esset dicendum idem, cum tamen nulla supersit extra illud, ad quam recurramus. Tercio: quia, admissis negationibus tum dictæ identitatis, tum omnium aliarum chymerarum, nequeunt illæ esse necessarie ex merito propriæ perfectionis, quam nullam habent; sed tantum ex eo, quod sint oppositæ ipsis chymereis: ergo prius est, has esse impossibiles, quam illas esse necessarias: Ergo ab intrinsecò habent omnes esse impossibiles, per suam, scilicet essentiam ferentem secum contradictionem. Pariter igitur ab intrinsecò habebunt creaturæ esse posibles per suam essentiam ab omni contradictione immunem.

30 Sextò. Quantumvis chymera esset idè cū creaturâ possibili, impossibilis remaneret tum ipsa, tum coniunctum ex chymera & natura; siquidem per talem identitatem potius indueret chymera novas contradictiones, quam exueretur antiquis; & tamen tunc non daretur talis identitatis negatio. Ergo nec nunc à tali negatione habet chymera esse impossibilem, sed à sua essentia ferente secum contradictionem, quam etiam in ea hypothesi haberet: Ergo nec creatura habet esse possibilem à tali negatione, sed à sua essentia contradictione immuni.

31 Septimò. Ab eadem negatione identitatis chymere, & creaturæ non potest illa impossibilis, & hæc possibilis denominari, nisi ab se invicem, quoad suas essentias verè diuersæ sint, ut patet: sed hæc diuersitas sufficiens est, ut ante omnem dictæ, identitatis negationem creatura possibilis, & chymera impossibilis verè dicantur. Siquidem in eo potissimum stat, quod altera contradictione immunis, & altera contradictioni obnoxia sit: Ergo. Mitto plura, quia hæc satis.

Propositio 5.

32 Possibilitas primaria, atque necessaria creaturæ

perperam ponitur in disiuncto existentie, vel non existentie defectibilis eius à Recentioribus relatis 7. 14.

Primò: quia hæc explicatio, seu assignatio possibilitatis creaturæ circum quemdam secum fert duplici titulo vitiosum. Primò: quia inexplicatum relinquit id, quod assumitur explicandum. Secundò: quia tacitam repugnantiam terminorum inuoluit. Cum enim esse defectibilem non existentiam creaturæ, & esse possibilem eiudem existentiam manifestè sit idem, perinde est dicere à veritate necessariâ prædicti coniuncti euadere possibilem creaturam, ac euadere possibilem creaturam ab aliquo supponente, eam aliunde possibilem esse. Quod est, & rem inexplicatam relinquere, & in terminis repugnantiam inuoluere, ut satis ex se apparet.

Secundò: quia verum necessariò esse de quouis conceptu obiectiuo, existere illud, vel non existere, non est illud esse possibile; siquidem cuius etiam chymere impossibili conuenit eadem veritas. Quod si ad hanc excludendam addatur particula *defectibiliter* regredimur in eandem questionem: quia idem est, ut dicebam, non existere aliquid defectibiliter, seu non existentia defectibili, ac illud esse possibile. Planè igitur hæc possibilitatis explicatio nugatoria est, eoque iure contemnenda. Pergamus ergo ad reliqua.

Propositio 6.

Possibilitas primaria fundamentalis creaturarum in earum essentiis prout immunibus à contradictione consistit; proindeque illis tum in statu quiditativio absoluto, tum in statu existentiali conditionato annexo quiditativio conuenit.

Ita re ipsa tenet maior, & melior pars Theologorum cū S. Th. 1. p. q. 2. s. art. 3. & aliis citatis n. 15. & 16. pro sextâ, & septimâ sententiâ. Loquor autem in propositione de possibilitate fundamentali: nam de hac est controuersia præfers ut n. 9. prænotauimus. Formalis enim secundum omnes potentia ad existendum est, prout dixi principio questionis.

Probatur autem breuiter quoad primam partem. Primò, à refutatione omnium aliarum sententiarum; illis namque semel explosis, nihil superest, in quo dicta possibilitas rerum constitui possit, præterquam in earum essentiis immunibus à contradictione.

Secundò: quia esse rem aliquam talis essentie ex conceptu suo obiectiuo, quæ secum non fert contradictionem, sufficiens fundamentum est, ut ea dicatur de suo possibilis possibilitate primaria, quæ ratione hæc est explicata *propof.* 1. Igitur talis possibilitas in talibus rerum essentiis ponenda est. Consequentia est bona. Antecedens autem, tum ex terminis ipsis, tum ex communi omnium conceptione constat; tum etiam probatur: quia omnis essentia conceptibilis aut est possibilis, aut impossibilis; ut sit impossibilis, necesse est omnino, quòd secum ferat duo contradictoria, ut ostendimus q. 2. Ergo, quæ secum non fert duo contradictoria eo ipso non potest non esse possibilis. In essentiis igitur rerum, prout à contradictione immunibus, earum primaria, & radicalis possibilitas consistere dicenda est.

Iam secunda pars propositionis ex prima sequitur. Quoniam possibilitas rerum ab earum essentiis indistincta, in eisue consistens realiter non potest non conuenire rebus quiditativè, & necessariò: ergo nec

nec potest non conuenire illis, tum in statu quiditatio-
tuo absoluto, tum in existentiali conditionato an-
nexo ipsi quiditatio, iuxta doctrinam latè tradi-
tam *disp. 10. q. 1.* Et quidem possibilitatem rerum,
de qua modo agimus, sine qua illas nullatenus es-
sent possibiles, vt constat ex dictis præsertim *pro-*
posit. 1. esse prædicatum earundem rerum necessa-
rium, sicut & alia, quæ eis conueniunt quiditatiuè
& consequenter pertines ad dictos status, qui sta-
tus necessarij sunt, vt *loco citato* statuimus; tum ex
ipsis terminis est notissimum: siquidem æquè no-
tum est repugnare, quod Petrus non sit possibilis,
atque, quod non sit rationalis; hoc autem secun-
dum repugnare notissimum est: Tum inde potest
demonstrari: quia si Petrus modo possibilis posset
talis non esse, posset vtique esse impossibilis, vt pa-
ret. Ergo posset dari in rerum natura negatio nec-
cessaria existentie eius: siquidem nihil est in se
impossibile; cuius existentie negatio necessaria non
datur qua ratione negationes dari dicuntur iuxta
a cenda postea. Cum ergo omne necessarium po-
tens dari eo ipso de facto datur, vt etiam est notum:
de facto daretur in rerum natura negatio necessaria
existentie Petri; Petrusque subinde de facto non
esset possibilis, contra suppositionem factam. Quod
est implicitorium; Petri igitur possibilitas præ-
dicatum necessarium est eius. Quod erat osten-
dendum.

38 Ex dictis colligitur primò: possibilitatem prima-
riam rerum tam fundamentalem, quam formalem
bifariam posse prædicari de illis, tum iudicio men-
tis, tum verbis quemadmodum & cætera prædicata
quiditatiua earum. Primò prædicatione absoluta,
cuius veritas obiectiua ad statum quiditatiuum per-
tineat, qualis est hæc de possibilitate fundamentali:
*Petrus essentiam habet de suo immunem contradic-
tione;* & hæc de possibilitate formali: *Petrus de suo
est simpliciter possibilis.* Secundò prædicatione condi-
tionata, cuius veritas obiectiua ad statum condi-
tionatum existentialem, & necessarium ipsi quidi-
tatio annexum spectet: cuiusmodi est hæc de pos-
sibilitate fundamentali: *Si Petrus existeret, sine
contradictione existeret;* & hæc de formali: *Si Petrus
existeret existentialiter, erit simpliciter possibilis.*
Adde in prædicationibus de possibilitate formali
particulam *simpliciter*, vt discernam res possibiles
ab illis chymeris, quæ concipi possunt cum pote-
tate ad existendum, atque adeò possibiles: illæ enim
ab huiusmodi possibilitate ad suas essentias perti-
nente, verè euadent possibiles, tum in statu quidi-
tatio, tum in existentiali prædicto; sed non sim-
pliciter: quia aliunde ferunt secum contradic-
tionem, qua penitus sunt immunes res, quæ simpliciter
sunt possibiles. De quo plura dicenda *infra q. 2.*

39 Dices. Primaria, & fundamentalis possibilitas re-
rum non videtur bene explicari per existentiam ea-
rum sine contradictione ex hypothesi, quod exi-
stant. Nam cum contradictio non aliter possit ex-
cludi, quam per existentiam alterius ex extremis
eius, eo quod vtrumque deficere, tum est impossi-
bile, tum idem atque vtrumque existere, idem erit,
extituras creaturas sine contradictione, ac extituras
præcisè ex hypothesi, quod existant; hoc autem
etiam chymeris conuenit, utpote de quibus etiam
est verum, extituras, si existerent. Respondeo, eam
propositionem: *Si res existeret, existeret sine contra-*
ditione, hunc sensum facere: *Si res existeret, exi-*
stet sine eo, quod sit verum, duo contradictoria simul
existere. Quod tamen verum est ex hypothesi,
quod chymera existeret, vt pluribus explican-

dum est *infra quæst. 2.* Per quod patet ad obie-
ctionem.

Secundò colligitur ex dictis, creaturas existentes 40
ab eisdem fundamentis denominari possibiles in sta-
tu existentie absolutæ, à quibus tales denomina-
bantur in aliis statibus præuiis: quia possibilitas è
genere prædicatum est, quæ rebus conueniunt in
omni statu; iuxta doctrinam vniuersalem traditam
supra disp. 10. Itaque Petrus existens, qua talis tum
possibilitate primaria, seu radicali à sua essentia
prout à contradictione immuni indistincta, tum
possibilitate proxima semiextrinsecè sumpta à po-
tentia proxima omnium causarum, per quas existit;
tum ab aliis intermedijs denominatur possibilis, seu
potens existere. Quæ possibilitates proinde sum-
ptæ adequatè, & indiuisim contingenter etiam sunt
existentes, sicut subiectum denominatum per illas;
in illisque sumptis realiter intrinsecè inclulum. Vt
satis ex se patet.

Tertiò colligitur, Deum suam quoque possibi- 41
litem habere, siue potentiam ad existendum, vt
est notissimum: quia omne existens ex eo ipso est
potens existere, atque adeò est possibile. Multis
tamen quoad hoc prædicatum differt à creaturis
Deus. Primò, quod solam habet possibilitatem à
sua essentia, prout à contradictione immuni indi-
stinctam; non item alias, quas à suis causis creatu-
ræ fortuntur, cum sit ens à se. Per eam autem non
modo quantum est ex se, sicut illa, iuxta dicta
num. 10. Sed prorsus absolute, & simpliciter, &
proximè euadit possibilis. Secundò, quod possibi-
litas Dei omnimodis est connexa cum sua existentia
ob omnimodam necessitatem quam Deus habet ad
existendum, proindeque nullam secum patitur po-
tentiam ad non existendum. Possibilitas verò crea-
turarum cum existentia earum connexa non est;
secumque subinde comitem habet potentiam ad
non existendum: quo fit, vt creaturæ in existendo
sint contingentes. Tertiò licet hæc Dei possibili-
tas in aliis statibus præuiis ad statum existentie ab-
solutæ à nobis considerari possit, sicut & alia Dei
prædicata, iuxta dicta *supra disp. 10.* illi tamen sta-
tus ab hoc non sunt independentes, & separabiles,
vti euenit in creaturis, ob strictissimam connexio-
nem, quam cum eo habent. De quo vide plura dic-
ta *loco cit. q. 1. & 5.*

Quartò colligitur: quo pacto philosophandum 42
est de possibilitate negationum eorum omnium,
quæ possunt non existere, qualia sunt, vno Deo ex-
cepto, cætera cuncta tum possibilia, tum impossibi-
lia. Cum enim eiusmodi negationes re ipsa peni-
tus sint nihil in se conceptibile, iuxta doctrinam
statutam *disp. 9. q. 3.* Vt in se nullam essentiam ha-
bent; ita nec vllam existentiam, neque vllam po-
tentiam ad existendum, atque adeò neque vllam
possibilitatem habere possunt. Quocirca à parte rei
esse negationes rerum possibiles, nihil est aliud,
quàm posse res ipsas non existere. Potentia autem
rerum ad non existendum formaliter sumpta, quod
sonat est; fundamentaliter tamen nihilo differt ab
iplarum rerum essentia, quatenus talis est, vt ex eius
non existentia nulla sequatur contradictio. Verum
quia nos eiusmodi negationes, ac si essent aliquid
possumus, & solemus positivè concipere, vt *loco ci-*
tato explicatum est; idcirco eisdem possumus suam
possibilitatem tribuere, tum primariam, quæ for-
maliter erit potentia ad existendum, fundamen-
tali autem immunitas à contradictione, tum etiam
secundarias, quæ denominationes erunt semiextrin-
secè sumptæ à potentis causarum, quibus negatio-

nes ipsæ aliquomodo causabiles sunt talesve per æquivalentiam vocari possunt, iuxta dicta disp. 9. tum q. 5. cit. tum etiam q. 5. videantur etiam, quæ ad rem diximus disp. 10. q. 4.

QVÆSTIO II.

Quid sit impossibile in vniuersum. Quid impossibilitas, & quæplex?

- 43 **Q**uemadmodum id dicitur vniuersè possibile, quod est potens existere, vt vidimus *quæst.* 1. ita id dicitur vniuersè impossibile, quod impotens existere est; impossibilitasque subinde impotentia est ad existendum. Vnde constat, impossibile sumptum formaliter prout cadit sub hoc nomen, concretum quoddam esse nostro modo concipiendi coalescens ex subiecto, quod impossibile dicitur, & ex impotentia, siue carentia potentia ad existendum, quæ ipsa impossibilitas est.
- 44 Diuidi autem potest impossibile ita vniuersè sumptum, in impossibile metaphysicè, physicè, & moraliter. Impossibile metaphysicè dicitur, quod nulla omnino potentia potest existere. Impossibile autem physicè appellatur, quod physicè, seu naturaliter existere nequit, tamen possit metaphysicè. Impossibile denique moraliter vocatur, quod moraliter non potest existere, tamen possit metaphysicè, & physicè: vnde patet, omne impossibile metaphysicè, physicè quoque, & moraliter impossibile esse; & omne impossibile physicè moraliter etiam esse impossibile; sed non vice versa. Nam impossibile moraliter potest esse possibile physicè, & metaphysicè; & impossibile physicè, metaphysicè potest esse possibile.
- 45 Rursus quoduis ex dictis impossibilibus in impossibile absolute, & impossibile ex suppositione diuidendum venit. Primum est: quod nulla expectata conditione, atque adeò absolute dicitur tale. Secundum: quod tale tantum est ex hypothesi, quod aliqua subsistat conditio. Conditio autem aut potest esse contingens, vel impossibilis: quo utroque casu impossibile ex suppositione absolute erit possibile: aut potest esse necessaria: quo casu impossibile ex suppositione etiam absolute erit impossibile. Omnis igitur modus impossibili physicè, & impossibili moraliter, atque etiam impossibili ex suppositione, de solo impossibili metaphysicè, & absolute, quod simpliciter, & absolute dicitur tale, agendum est in hac *quæst.*
- 46 In qua primò statuendum est ex sententia omnium, id esse simpliciter impossibile, quod secum necessariò fert duo contradictoria; vel quia illa in se includit, vel quia illa infert necessariò: ita, vt si existeret, non possent non simul existere contradictoria ipsa. Compertum enim est, duo contradictoria simul existere non posse: quia alterutrum formaliter est alterius destructio, siue remotio, siue negatio, proindeque existere non potest, nisi alterum non existat; cum illud existere, & non existere alterum prorsus sit idem formalissimè. Quo rursus fit, vt neque id vllomodo possit existere, simpliciterque subinde sit impossibile, quod sine duobus contradictoriis nequit existere. Nequit enim est possibile id, quod existere non potest, nisi existente aliquo impossibili: quale est coniunctum ex duobus contradictoriis, vt patet.
- 47 Secundò statuendum est etiam ex omnium sen-

tentia, nihil posse esse simpliciter impossibile, quod secum non ferat necessariò duo contradictoria. Quod sic demonstro. Id est simpliciter impossibile, quod nullam habet potentiam ad existendum. Ergo casu, quod existeret, quod est simpliciter impossibile, existeret: quia id supponitur; & non existeret: quia fieri nequit, vt existat, id, quod nullam habet potentiam ad existendum. Ergo quodlibet simpliciter impossibile non potest non ferre secum saltè illa duo contradictoria; existere videlicet ipsum, & non existere ex hypothesi, quod existeret. Vel aliter, Omnis existentia ex proprio conceptu essentialiter est connexa cum potentia existendi; vt constat; quia ab omni actu ad suam potentia necessaria prorsus est consequentia. Ergo negatio potentia existendi essentialiter est connexa cum negatione existentia; propter inuersionem connexionem, notissimamque extremorum contradictorium connexis. Ergoposito impossibili, quod secum fert negationem potentia existendi, non potest non poni negatio existentia eius, vt potest, quia necessariò infert negatio potentia existendi; aliundèque supponitur posita existentia ipsa, dum supponitur positum impossibile. Quæ sunt duo contradictoria; quæ ex existentia impossibilis inferebamus. Ex qua insuper alia duo inferuntur, nempe dari in impossibili posito potentiam existendi, quam necessariò existentia infert, & simul non dari: quia de conceptu impossibilis est illa carere. Stat ergo firmum, omne, quod necessariò fert secum duo contradictoria simpliciter impossibile esse, & nihil esse tale, quod illa non fert. Huiusmodi autem impossibile chymera communiter nuncupatur.

His positis, controuersia est à Recentioribus, potius quam ab Antiquioribus excitata. Num impossibile, seu chymera conceptus aliquis obiectus sit terminans nostram, aut etiam diuinam cognitionem ab omni ente possibili condistinctus. An potius ex parte obiectorum nihil omnino distinctum ab omni ente possibili sit vllomodo cognoscibile; sed ipsa entia possibilia eatenus impossibilia euadant, quatenus prauè, sinistrè, & falsè quodam genere cognitionum cognoscibilia sunt. Hoc secundum opinantur nonnulli ingeniosi Recentiores doctores, impossibilitatem impossibilium in eo consistere, quod ipsa obiecta possibilia, sub certis terminis necessaria sint falsitatis, hoc est, per cognitionem necessariò falsam cognoscibilia. Vnde addunt, quoduis omnino obiectum possibile, etiam esse impossibile ex aliqua cognitione terminabili ad ipsum: quia nullum est obiectum possibile, quod non possit terminare cognitionem, vel adiungentem ipsi mentaliter prædicatum eidem repugnans, vel mentaliter diuidentem ab ipso prædicatum eidem necessariò conueniens: quæ subinde cognitio sinistra, praua, & necessariò falsa erit; cuiusque obiectum relatè ad illam necessariò falsitatis, & idèò impossibile. Communis tamen sententia est, impossibile, siue chymeram conceptum obiectuum esse ab omni ente possibili condistinctum, atque adeò de suo habens esse impossibile, quin id à cognitione praua entis possibilis mutuetur. Ita omnes ferè Philosophi, atque Theologi, quos longum esset recensere. Vide, si placet, multos citatos apud Barth. Amicum in *log. tract. 3. quæst. 2. dnl. 2. & 5.*

Propositio 1.

Chymera impossibilis aliquid est ex parte obiecti se habens ab omni ente possibili condistinctum.